

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 60 K Félévre 340 K
 Megyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Obstrukció

A magyar nép hetek óta az úgynevezett nemzetgyűlésben egy nagyon rut és egyben elszomorító játékot lát lefolyni, amelynek szennyes hullámai napról-napra csak dagadnak, tajtékzanak és néha szinte elborítani látszanak mindent, ami még megmaradt-e csonka haza dirib-darab roncsaiból. Az ellenzék ugyanis — amint mondták ezt valamikor — *obstruál*. Nem tetszik — nekik! — a kormány, a Kormányzó, a nemzeti hadsereg, a jogrend, a pénzügy, nem a levegő, a víz, a hó fehérsége, szóval senki és semmi és ezért megmutatják, hogy ők is valakik és valamik, beszélnek és beszélnek, ha kell négy órán keresztül. Most hát ők valakik és valamik, amit idáig — bizony mondom — nem is tudtunk róluk, hanem most már igazán és tisztán látjuk az *értéküket és a céljukat is*.

Mi is hát ennek az egész komédiának a célja? Ha teszem azt, holnap megbuknék a Bethlen-kormány és jönne helyette a Kormányzó megbízásából egy olyan miniszterium, amelynek tagjai az ellenzék soraiból kerülnének ki, akkor mindjárt és minden fenntartás nélkül tetszenék nekik a Kormányzó, a kormány, a nemzeti hadsereg, tüstént kifogástalan és mintaszerű lenne a jogrend, biztosító és reményekre jogosító a pénzügy, illatos a levegő, üdítő a víz, szűzi tisztasága a hó fehérsége. De így, oh így minden csupa piszok, gyalázatos, panamaszagu, elvetendő és bűnös. Tehát némi *személyi változás*, amely természetesen és magától értődően ezen önzetlen és érvényesülni semmiképpen sem kívánó hazafiak bársónyszékes aspirációit venné főképpen alapul, mindent meggyógyítana Csonkamagyarországon, ahol ettől kezdve virulina a jólét csüstöt, gurulna az arany, s csupa boldog ember lakoznék kunyhókban és palotákban egyaránt. Igen, azért a csereberéért folyik az obstrukció ezért kellett az ex-lex, ezért szükséges folyton előrangolni a királypuccs izgalma, szellőztetni a kisebb és nagyobb botrányok mérges odút, belegázolni holtakba és elevenekbe.

Az így megállapítható tényből és célből aztán egyszerűen megalkotható az az *érték* is, amit ennek az egész játéknak a szereplői nyomnak a latban. Tegyük fel, hogy nagy részben, vagy akár mindenben is igazuk volna, akkor is az lenne a logikus, egyenes és hazafias kötelességük, hogy módot adjanak másoknak és alkalmat vegyenek magoknak megkérdezni tőlünk, választópolgároktól, kinek, melyik félnek adunk mi igazat? Ez a játék ugyanis a nemzet bérére megy. A leghangosabb távbeszélők legöblösebben szokták harsogni a nép ítélkezésének jogát, a nemzet rendelkezésének szükségességét. Hát akkor miért nem készítik és mozdítják elő a legnagyobb készséggel és buzgósággal maguk is a választás minél előbb való megtörténhetését?

De a népre apellálni és egyuttal ennek a lehetőségét huzni-halasztani, ha lehetne, végképen is megakadályozni, ez olyan valami eszelekedet, amit nevén nevezni jóízűsünk tiltja.

Azonban csak hadd folyjon tovább ez az obstrukció, ami igazában véve valóságos destruktív. Egyszer ennek is vége lesz és legalább a milliók szeme napról-napra jobban kinyílik és mind tisztábban fog belelátni ennek az egész játéknak az igazi mélységébe. Akkor aztán majd itél a választásokon; itél, de ezzel az itéllettel ezek a jó urak, most még valakik és valamik, lefognak merülni a megsemmisülés mindent elnyelő örvényébe.

Dr Bessenyei Lajos.

A kigazdapárt kibővítési kereteit

Budapest, jan. 18. A kigazdapárt ma este az országházban, az elnöki szobában a nemzetgyűlés szünete alatt Mayer János elnöklésével megbeszélést tartott, amelyen a holnap este 9 órakor tartandó értekezlet tárgyait beszélték meg.

A kigazdapártban már régen megindult olyan mozgalom, hogy a *párt nevét polgári jelzővel bővítsék ki*, hogy ez által az ország

valamennyi társadalmi rétege részt vehessen a pártban.

A párt többségében általában az a felfogás uralkodik, hogy a polgári jelző felvételének semmi akadálya nincsen, sőt az csak előnyös lehet a választások eredményére. A holnapi értekezlet másik tárgya a *pártvezetőség újjászervezése* lesz, a miro szintén szükség van a választások előtt.

A választójogi javaslat a kigazdapárt előtt

A sajtóban tudvalevőleg ismertették a kormány választójogi tervezetét, amelyre később a Magyar Távirati Iroda kijelentette, hogy az nem a kormány eredeti terve. A nyílt szavazás ellen a kigazdapártban is többen felszóllaltak. Nagyatádi Szabó István ma délben egy óra hosszáig tartó megbeszélést folytatott Bethlen István gróf miniszterelnökkel, tájékoztatván őt a párt hangulatáról. A miniszterelnök a megbeszélés alapján a *kigazdapárti képviselőket turnusonként fogja magához kérelmi*, hogy a választójogot velük letárgyalja.

A kormány a választójogi javaslatot az *indemnitás letárgyalása után*, — amely a 8 óras ülések mellett előreláthatólag még e héten

befejezést nyer — be fogja nyújtani a nemzetgyűlésnek, minthogy a nemzetgyűlésnek február 16-ig már csak rövid idő áll rendelkezésére, abban az esetben, a 8 óras üléseknél hosszabb üléseket is tartanak. Gaál Gaszton szerint 10 óras üléseket lehetne tartani és eddig 10—2-ig, délután 4—8-ig és este 10—12-ig.

Holnap délelőtt a miniszterelnök két turnusban fogja megismertetni a kigazdapártnak Budapesten levő tagjaival a választójogi törvényjavaslatot. A holnapi értekezleten tehát a kigazdapárt már ismerni fogja a javaslatot és így dönthet is felette. A pártban azonban hangsúlyozzák, hogy a közsgégekben is titkosnak kell lennie a szavazásnak.

A keresztyénpárt tisztulási folyamata

Rakovszky István a holnapi ülésen sürgős interpellációt akar előterjeszteni, az úgynevezett Károly-brigád ügyében.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja pénteken tartja értekezletét, amelyen dönteni fog a kormánnyal szemben követendő magatartásáról. A pártban az a helyzet, hogy a szélsőséges karlista képviselők belépnek az újonnan megalakult Keresztyén Földmives Pártba. Így tulajdonképpen végrehajtották azt a határozatot, amelyet a legutóbbi értekezleten hoztak, aminek végrehajtását gróf Bethlen István miniszterelnök a kigazdapárt csütörtöki vacsoráján sürgetett.

A keresztyénpárt értekezletét péntek este hívták egybe. Ezen értekezleten érdekes események fognak lejátszódni. A napirenden ugyanis két programpontra szerepel: A párt szervezéssel kapcsolatos kérdések megbeszélése, valamint a párt kelyzetének tisztázása. — Ez alatt a második pont alatt értik, hogy a keresztyén földmives és polgári pártba belépett képviselők mindeddig nem jelentették be a keresztyén pártból való kilépésüket. Ugyanezen az értekezleten Ernszt Sándor és mintegy tizenöt képviselő meg fogja alakítani a keresztyén polgári földmives-pártot.

A kigazdapárt nem fél a választásoktól

A nemzetgyűlés mai ülését Gaál Gaszton elnök pontban 10 órakor nyitotta meg. Huszár Elemér kéri a Ház tanácskozásképeségének megállapítását.

A Ház tanácskozásképtelen, az elnök 5 perc szünetet rendel el.

Szünet után névsor olvasást rendelnek el, azután megállapítják a tanácskozásképeséget. Napirend szerint következik az indemnitás tárgyalása.

Az első felszólló Berky Gyula.

Berky Gyula: Sokat gondolkoztam azon, mért nyújtják annyira az indemnítási vitát az ellenzéknek, s úgy látom azért csinálják, hogy minden felelősséget a kormánnyra és a kormányt támogató pártokra hárítsanak, s hogy közvetlenül a választások előtt...

Kerekes Mihály: Micsoda gyanúsítás ez?!

Berky Gyula: ... hangulatot keltsenek maguk mellett, azokkal szemben, akik se jobbra se balra nem léptek félre, hanem mindig becsületesen a közepén haladtak.

A királykérdés vörösfonala

A királykérdés két éven át vörösfonalként húzódott át a politikai életben. Hiába állapodtunk meg abban, hogy a kérdést kikapcsoljuk, velünk szemben a megállapodást nem tartották

— Itt szubjektív inszinuációk hangzottak el a párttal szemben, amelyeket nem lehet szó nélkül hagyni. Meggyőződése az, hogy a háború, a forradalmak és a kommunizmus, az emberi lelkekbe egyetlen anyagot termelt, a gyűlölet mérget, amely ma is benne él a lelkekben, a közéletben és a politikában. A kommunizmus bukása után, amikor a keresztyén megújulás ideje következett és új nemzeti irány elveit kellett volna lerakni, úgy emlékszik — sokakat, akik ma örvedetesen egészen más hangot ütnek meg a nemzet színe előtt — terhel a felelősség azért, hogy ebben az országban nem oly kormányzati rendszer alakult ki, amely a nemzet egyetemes érdekének megfelel. Ezért nem lehet a kormánnyra és a kormányt támogató pártokra hárítani a felelősséget. A baj ott van, hogy amikor a kommunizmus bukása után arra lett volna szükség, hogy az összes erők összefogjanak és az elkövetett bűnöket törvényes eszközökkel torolják meg, a gyűlölet szétválasztotta a nemzet egyes rétegeit.

bc. Én sohasem kételkedtem a legitimisták jóhiszeműségében és csupán akkor változott meg véleményem, mikor láttam, hogy ez nem alkotmányos küzdelem, hanem a nemzet egy

kis töredékének olyan kis törekvése, melyet törvény ellenére fegyverrel is meg akarnak valósítani. A királykérdés két éven át vörösfonatként húzódtott át a politikai életen.

Ez a párt becsületesen állta a megállapodást, hogy nem hozza felszínre a királykérdést. Ha még is felszínre van, annak oka az, hogy azok, akik ezt a megállapodást velünk kötötték, nem tartották meg. Eddig tisztelte a legitimisták véleményét, de amikor látta, hogy nem alkotmányos az általuk kezdett küzdelem, hogy még attól sem riadnak vissza, hogy a hozott törvények ellen fegyverrel lépjenek fel, egészen megváltozott a véleménye.

Aki azt hiszi, hogy ezek a ténykedések nem voltak befolyással kül- és belpolitikánk alakulására, az nagyon téved. A gazdasági helyzet, a konszolidáció helyreállta lényegesen

összefügg a királykérdéssel, nemkülönben a jogrend és a szabadság kérdése is. Amíg az egyik oldalon a legszélsőségesebb agitációt engedi meg, addig a szabadkirályválasztók nem nyilatkozhatnak ebben a kérdésben, sőt egyes képviselők, akik beszámolójukban a királykérdést érintették, az ügyészszéggel kerültek el-lentébe.

A jogrend kérdése szorosan összefügg a királykérdéssel, mert hiszen minden puccs és puccshír lázba hozza ezt az oldalt, mert ez a párt az egyellen fegyverének csak az alkotmányos megoldással, amely nem felel meg a nemzet alkotmányos helyzetének. A tulsó oldalon ennek ellenkezőjét látjuk.

Kovács J. István: Persze, köztársaságot akarnak.

A legitimisták és a köztársaság

Berky Gyula: Érdekes lelki átalakuláson mentek át a legitimisták. Ma mind burkolt köztársaságpárti lett. Azért kell köztársaság nekik, mert a köztársaságnak nincsenek oly szigorú törvényei, hogy megakadályozza az ő aspirációikat.

Ránk fogják, hogy mi vagyunk köztársaságiak. Ezen mi csak mosolyogni tudunk. A mi véleményünk szerint a nép még nem érett meg erre az államformára. Mi ezt őszintén megmondjuk s mulatunk rajta, hogy a tulajdon, amely minket gyanúsított, most nyíltan kibontja a köztársaság zászlaját.

Lingauer és más képviselők felszólalásukban szóvá tették a különféle orientációkat és azt mondták, hogy a kisczardapárt Jugoszlávia felé orientálódik. Mindezek csak arra jönek, hogy a közvéleményben a gyanu bizonyos magvat hintsék el. Az ország jelentékeny részének az a felfogása, hogy a Habsburg-restaurációnak azok ártottak legtöbbet, akik a királyt erőszakkal hozták be. Erzik ezt a felelősséget azok is, akik részesei voltak ennek a puccsnak és meg van győződve arról, hogy a legitimista tábor szintén ezen a felfogáson van.

Vonzó erejű politikák

Magyarország integritásához okos, mérsékelt politikához van szükségünk, olyan politikára, amely gazdasági és szociális tekintetben vonzó erőt jelent az elszakított országrészekre. Mélyreható gazdasági reformokra van szükség. Olyan józan földreformot kell keresztülvinni, amely nem teszi tönkre a nagy és kisbirtokosokat és amely arányban áll a magyar mezőgazdasági kultúra fokozatos fejlődésével. Olyan belpolitikát kell folytatni, amely a jog-egyenlőségre, a társadalmi és felekezeti békére támaszkodik. A kisczardapárt objektív politikát folytatott, amellyel a nemzet egyetemes érdekeit kívántuk szolgálni. Azt az elvet vallottuk, legyen vége a gyűlölködésnek. Ma is ezt mondjuk és hirdetjük cselekvéseinkben.

— Mi már akkor hirdettük a felekezeti békét és egyenlőséget, amikor a tulajdon több képviselője a zsidók fejbeverése és az elkobzások híve volt.

Csontos Imre: Akkor a zsidót ütötték, most bennünket. (Derűtség.)

Berky: A régi gyűlöletpolitikáért legkevésbé ezt a kormányt lehet felelőssé tenni. Két év előtt mások büne okozta a kilengéseket.

A munkásság, a választójog és az erők egyesítése

Ez a nemzetgyűlés nem képviseli a nemzet közönségét. A szociáldemokraták jelenléte erre a nemzetgyűlésre nem gyakorolt volna rossz hatást, sőt ha a szociáldemokrata pártot és a munkásságot a kommunizmus bukása után nem Friedrich, hanem a kiengesztelő politika szellemében kezelték volna, akkor a munkásság belátta volna, hogy a vezérei becsapták és a nemzeti ügy szolgálatába állott volna, perhorezskálva azokat, akik a kommunizmus útjára vitték. A kormány a munkásságot ki akarja békíteni a nemzeti társadalommal. A munkásság ne a mai pártokra és a kormányzatra hárítsa a felelőséget, hanem egyrészt a saját vezetőségére, mert ha az októberi összeomlás után a munkásság mérlegelte volna a helyzetet és számolt volna a polgári

— Hiába szépíti a tulajdon a dolgot, rosszul van informálva az októberi események folyamán jelentkezett dolgokról. Azt mondják, hogy nem sikerült a cseh és szerb mozgósítás. Ezzel szemben Baranyában tartózkodásom alatt láttam, hogy milyen erőket koncentráltak ott. A kisczardapárt éppen azért követi a kormányt ténykedéseiben, mert elhárította a nemzetet fenyegető nagy veszedelemet.

— Bethlen István gróf miniszterelnöknek azt vetik a szemére, hogy pécsi beszédében legitimistának vallotta magát. Ez igaz. Azonban legitimizmus és legitimizmus között különbség van. Mi Bethlen István gróf miniszterelnököt támogatjuk azért, mert a kritikus napokban a király és a nemzet érdekei közül az utóbbit tartotta előbbre valóknak. Ne féltsen bennünket senki. Meg vagyok róla győződve, hogy az a koncepció, amely kialakulóban van, szilárd alapokon nyugszik. Ebben a közeledésben olyan nagy erőösszefogás nyilvánul meg, amely megadja az alapot annak a lehetőségére, hogy a nemzeti közvéleményre támaszkodva olyan törvényhozást hozzon létre, amely állandóan dolgozik és képes lesz megoldani feladatait.

Ezután áttér a zsidókérdésre és Sándor Pál korábbi felszólalására reflektál. A zsidók a forradalmakban rendkívül exponáltak magukat s ezzel szemben a zsidókérdésről mégis az volt a felfogásunk, hogy egyesek bűnét nem lehet általánosítani és az egyéneket kell felelőségre vonni. A zsidóság azonban nem tanult a múltból és Sándor Pál az egész zsidóság nevében lekötötte magát a legitimizmus mellett. Nem érdeke a zsidóságnak, hogy ilyen exponált kérdésben az első rajvonásban harcoljon, mert megint csak ő fogja meginni a levét.

Tiltakozik az ellen, hogy ezt a pártot, mint a panamisták pártját emlegessék, különösen most a választások előtt. A Friedrich-kormány nem szűkítette a túltengő bürokrácia kereteit és nem ébresztette fel a közszellemet abban az irányban, hogy az ifjak ne tóduljanak a katonai és hivatalnok pályákra. Friedrich István minden bajért a kormányt és az azt támogató pártokat teszi felelőssé. Az ilyen népszerű propagandabeszédekkel a választóközönség érdeklődését igyekeznek megnyerni, hogy az új földmivesekkel együtt ezt a széttartott társadalmat még jobban szétdarabolják. Ez a gyűlölködés politikájának folytatása.

társadalom többségével, továbbá ha megelégedett volna a kormányzat egyharmadával, akkor nem lehetett volna olyan politikát inaugurálni, amely a szociáldemokrata munkásságot szembe állítja a nemzettel.

Ez a nemzetgyűlés a mai összetételében nem alkalmas az ország irányítására. Meg van győződve arról, hogy itt szabad választás lesz, amelyben a legteljesebb szabadsághoz jut a tisztességes szó. Tiltakoznék olyan terror ellen, amely a hazugság és a demagógia fegyverével dolgozik. Most olyan választójogot hoznak be, amely nemzeti lesz, demokratikus, szabadelvű és amely biztosítja a nemzeti akarat igaz megvalósítását.

Közbeszólás az ellenzéken: Titkos lesz? Berky Gyula: Titkos lesz! A Friedrich-

féle választójog alapján azonban, amely nem alkalmas a nemzeti közvélemény megnyilatkoztatására, választani nem lehet. Pártja a női választójog kérdésében sem csinál pártkérdést. Gratulál a kormánynak és a választójogi törvény szerzőinek, amikor a választójogi törvényjavaslatba belevitte a családanyaságot, mint választójogra jogosító elvet. A nemzeti állam építésének munkájában a magyar anyáknak igen nagy szerep jut. A választójogi törvényt be kell mutatni a nemzetnek.

A magyar földmives nép nem antiszemita. Nem szerelmes a zsidóba, de nem veri be a fejét, hanem tanul tőle kereskedelmet. Olyan közép politikát képviselünk, mely össze akarja fogni mindazokat a társadalmi erőket, amelyeket a nemzeti gondolat szolgálatába lehet állítani. Az a gondolata, hogy teremtünk meg a nemzeti egységet. Ezzel a gondolattal megy pártja a választási küzdelembe. Ami itt fő a nemzetgyűlésen az ellenzék részéről, az nem szolgálja a nemzet érdekeit, az párt, vagy szubjektív érdek. A nemzetnek az volna az érdeke, hogy minden ember a maga helyén dolgozzon. (Taps az ellenzéken.) Az indemnitást elfogadja.

Az elnök 5 perc szünetet rendel el.

A választójog szűkítése

Ezután Somogyi István szólal fel. Kijelenti, hogy ennek a nemzetgyűlésnek meg kell alkotnia az új választójogi törvényt. Ha pedig az új választójogi törvény a mostani nemzetgyűlés mandátumának lejártáig nem volna megalkotva, a mostani nemzetgyűlésre érvényes választójog alapján kell az új nemzetgyűlést összehívni.

Ezután foglalkozik az újságokban megjelent választójogi tervezettel, amely állítólag a kormánynak a tervezete. Ugy látja, hogy ez a tervezet a választójog megszüntetését veszi tervbe, különösen a nők választójoga terén. Kifogásolja, hogy a városokban titkos, a falvakban nyílt szavazást akarnak behozni.

Az elnök az ülést 2 óráig felfüggeszti.

Bottlik József alelnök fél 5 órakor újból megnyitja az ülést.

Somogyi István a választójoggal kapcsolatban néhány megjegyzést fűz a nőkre vonatkozó statisztikai adatokhoz. Többször hangsúlyozták a miniszterek, hogy a konszolidáció teljes és mindenki élvezi a szabadságjogokat. Ez azonban nem áll meg egészen. A miniszterelnök gyenge királynak nevezte a királyt. Ez nem jelenti a tekintély megvédését.

— Ha a magyar államhatalom meg volt győződve, hogy a királylátogatás alkalmával egyes urak büncselekményt követtek el és lecsukta őket, akkor miért csusztak ki mások a lecsukás alól, akik szintén aktív részesek voltak?

Ezután sorra veszi az egyes miniszterek magatartását. A Fehér Könyv alapján a külügyminiszter állásfoglalásával nincsen megelégedve. Meg van győződve róla, hogy a külügyminiszter nem fogja biztosítani a külföldi államok barátságát Magyarország részére.

— Nincs külpolitikai orientációnk. A parlament tájékoztatása igen fontos dolog és kéri a külügyminisztert, hogy erre törekedjék. Külpolitikai eredmény a velencei egyezmény. Azonban sajnálattal látja, hogy azokkal szemben, akik ezt az egyezményt lehetővé tették, a kormány nem eléggé hálás.

Kifogásolja a lakáshivatal működését. A vagonlakók még mindig nem jutottak lakáshoz. Elismeri, hogy a rokkantügy terén bizonyos haladás észlelhető, de itt is rendkívül nagy az adminisztráció. Nagyon sok kormánybiztost nevez ki a népjóléti miniszter. A belügyminisztérium ügyével foglalkozva kiemeli, hogy a legnagyobb baj az, hogy a közigazgatási szervek nem hajtják végre a törvényeket abban a szellemben, ahogy a nemzetgyűlés azokat meghozta. A közigazgatásnak feladata magaslatan kellene állani. Ezután áttér a pénzügyi tárca bírálatára. Hibáztatja a miniszter adóztatási rendszerét.

Beszédének befejező részében a királykérdéssel foglalkozik. Ha választás útján töltik be a trónt, akkor kitermelünk egy trónkövetelő családot.

Az indemnitást nem fogadja el.

Személyes ügyek

Szünet után *Bernoldk* Nándor népjóléti miniszter visszautasítja *Rakovszkynak* a panamákkal kapcsolatban reá vonatkozólag tett megjegyzéseit, majd *Szilgyi Lajos* és *Berky Gyula* személyes kérdésben való felszólalásai után *Huszár Elemér* emelkedik szólásra az indemnitás vitájában, aki a felhatalmazási javaslatot, bizalmatlan lévén a kormány iránt, csak három hónapra fogadja el.

Kolozsvári Kiss István hat hónapra megszavazza az indemnitást, hogy a kormánynak módja legyen a választásokat megejteni és hogy az ország nyilváníthassa akaratát, amelytől a kisczardapártnak nincsen mit félnie. A legnagyobb bizalommal viseltetik a pénzügyminiszter programja iránt. Azok felett, akik a királykérdéssel kapcsolatos kérdéseket felidéztek, ítélik a független bíróság. Rámutat arra, hogy *Bethlen István* gróf miniszterelnök elhárította az országról a megszállás veszedelmét, amellyel óriási szolgálatot tett a nemzetnek. Az indemnitást elfogadja.

Magyarország Genuában

Az elnök előterjesztése után *Bánffy Miklós* gróf külügyminiszter szólal fel:

Ma délután vettem át az olasz kormány hivatalos meghívását a genuai konferenciára. (Élénk tetszés.) Annak az örömmel, amely elült bennünk akkor, amikor Európának legfontosabb konferenciájára meghivattunk, kifejezést akartam adni azzal is, hogy ezt a meghívást a nemzetgyűlésnek azonnal bejelentsem. (Helyeslés.) A meghívás indoklását rövidítve fogom előadni, hogy ne fárasszam vele a Házat, a pontozatokat azonban szóról-szóra ismertetem. A meghívás a következő:

— A szövetséges hatalmak azt tartják, hogy a nemzetközi kereskedelem felvétele Európában, valamint minden állam termelő forrásainak megnyitása szükséges arra, hogy a termelőmunkaalkalmak számát emeljék, s az európai népeknek nehéz szenvedéseit megkönnyítsék. (Élénk helyeslés.) Szükségesnek tartanak általános és közös ígéreteket arra, hogy a ma paralizált európai szisztemát újra életképesse tegyék. Ezen ígéreteket arra kell irányulnia, hogy megszüntessenek minden akadályt, amely a kereskedelmet meggátolja, továbbá ennek következményeképp arra kell irányulnia, hogy a leggyengébb államok számottevő hitelt nyerjenek... (Helyeslés) ugyszintén minden állam közreműködjék a normális termelés helyreállításában. (Helyeslés.) A konferencia pontozatai a következők:

A belügyek szabadok

Az egyes államok nem követelhetik azt a jogot, hogy költsönösen diktálják egymásnak azokat az elveket, amelyek szerint belső gazdaságukat, kormányzatukat irányítsák. Minden államnak jogában áll saját magának azt a rendszert megválasztani, amely neki a legjobban megfelel, azonban idegen tőkék segítségét bár mely állam csak abban az esetben nyerheti, ha az idegen tőkéseknek biztonságot nyújt vagyonukra, nyereségükre és vállalkozásukra nézve. A biztonság ezen érte, csak abban az esetben állapítható meg, ha az államok, illetve az államok kormányai, amelyek idegen kölcsönt óhajtanak nyerni, szabad akaratukból kijelentik, hogy mindazon adósságokat és nyilvános kötelezettségeket elismerik, amelyek kontrahálva vannak, vagy lesznek akár az állam, akár törvényhatóságok, vagy nyilvános hatóságok által, kötelezettséget vállalnak mindazon károk, vagy veszteségeknek restaurálására, vagy szükség esetén megtérítésére, amelyek az idegen vagyonokat konfiskálás, vagy szekvesztrálás folytán érték és hogy olyan jogi és törvényes szankciót állítanak fel, amelyek biztosítják a kereskedelmi szerződések pártatlan keresztülvitelét.

Vége a kardcsörtetésnek

A nemzeteknek rendelkezniük kell a csere eszközökre szükséges eszközökkel. Olyan megfelelő pénzügyi feltételeknek kell fennállniuk, amelyek elegendő garanciát nyújtanak a kereskedelemnek. Minden államnak biztosítékot kell nyújtani arra nézve, hogy tartózkodik minden olyan felforgató propagandától, amely más államban fenálló szisztema és rend ellen irányul. Minden államnak közösen el kell vállalni azon kötelezettséget, hogy a szomszédai elleni agresszivitástól tartózkodni fog.

Rassai Károly: Vége a kardcsörtetésnek!
Bánffy Miklós gróf: A konferencia Genuában március 8-ra van egybehev.

Interpellációk

A külügyminiszter beszéde után az elnök napirendi indítványt tesz, majd *Benkő Gábor* tisztázta személyes kérdésben való felszólalásában *Andrássy*ra vonatkozó kijelentéseit. Ezután áttértek az interpellációkra.

Budaváry Lászlónak a villamosvasuti jegykedvezmény tárgyában előterjesztett interpellációja után

Pallavicini György örgróf a levélcenzura tárgyában intéz interpellációt a kereskedelemügyi miniszterhez. Kéri, hogy ezen a téren szüntessék meg a visszasságokat. Az interpellációt kiadják a kereskedelemügyi miniszternek.

Czeplédy István a földmivesek helyzetének javítása ügyében intéz interpellációt a földművelésügyi miniszterhez. Az interpellációt kiadják a földművelésügyi miniszternek.

Perlaky György a pénzügyminiszterhez intéz interpellációt a felszabadult területek alkalmazottainak előléptetése tárgyában.

Kállay Tibor pénzügyminiszter, válaszában kifejti, hogy méltányolni akarja a felszabadult területek közalkalmazottainak hazafias érdemeit és a legközelebbi előléptetés alkalmával fog teljesíteni előléptetéseket.

Elnök az ülést fél 9 óra után néhány perccel rekesztette be.

Debrecen külön lakáshivatalt kap

Az ideiglenes főnök dr. *Sebess Jenő*

Tegnap számunkban röviden megemlékeztünk már arról, hogy a népjóléti és munkaügyi miniszter Debrecenben külön lakásügyi hatóság felállítását rendelte el. A miniszter rendeletének előzménye az volt, hogy mindent az egész országban, épügy, mint Debrecenben is, teméntelen volt a panasz a lakáshivatal működése ellen s ezért országsszerte az államrendőrség kapitányságait akarták megbízni a lakásügyek vezetésével.

Az ország több városában ez meg is történt, azonban a debreceni államrendőrség kapitányságának vezetője a lakáshivatal vezetését különböző okok miatt nem vállalta. A népjóléti miniszter ezután külön lakáshivatali felállítását határozta el Debrecenben.

Az erre vonatkozó miniszteri leirat tegnap érkezett meg a városhoz. A leirat már az előadók megbízásáról is intézkedik s a lakáshivatal ideiglenes vezetésével dr. *Sebess Jenő*t bízza meg. Dr. *Sebess* már eddig is a lakáshivatal vezető tisztviselői között foglalt helyet.

A népjóléti miniszter a külön lakásügyi hatóság felállítását leiratában azzal indokolja, hogy egyrészt nagy a lakás-szükség, másrészt Debrecenben a m. kir. államrendőrkapitányság személyzete nem oly nagy, hogy a nagyszámú előforduló lakásügyek zavartalan és gyors ellátása biztosítottak volna tekinthető.

A külön lakásügyi hatóság előadóivá a miniszter dr. *Sebess Jenő*t, dr. *Farkas Aladárt*, *Páricsy Bertalant*, *Lée Tibort*, *Marton András*t és *Takács Józsefet* rendelte ki. Egyben felkérte Debrecen város tanácsát, hogy az elnök személyére vonatkozó előterjesztését mielőbb juttassa el hozzá.

A lakásügyi hatóság költségei egy múlt évi népjóléti és munkaügyi miniszteri rendelet értelmében a várost terhelik.

E költségek fedezése céljából a miniszter megengedte, hogy a debreceni külön lakásügyi hatóság ugyanazokat az illetékeket szedhesse, amelyeket az 1921. évi november 14-én kelt népjóléti és munkaügyi miniszteri rendeletben a magy. kir. államrendőrkapitányságok, mint lakásügyi hatóságok előtt folyamatba tett lakásügyekre nézve megállapított.

Ennek következtében a debreceni külön lakásügyi hatóságra nézve is a fenti rendelet lesz az illetékszabás tekintetében az irányadó, azzal az eltéréssel, hogy az illetéket városi bélyegjegyekben kell leróni.

A lakáshivatal elnökének végleges kijelölése részben a városi tanácstól is függ. A városi tanács hétfői ülésén fog foglalkozni a lakáshivatal kérdésével.

Reméljük, hogy sikerülni fog olyan egyéniséget állítani a lakáshivatal élére, akinek vezetésével megszűnnek vagy legalább is csökkenni fognak a nagyközönség panaszai. Nem jogi szobatudós, hanem világos fejű, tiszta kezű és belátásos, az élet szövevényeit ismerő, gyakorlati érzékű ember az, akit szívesen látnánk ebben a kényes pozícióban.

A Návayak gyilkosát kivégzik

Szeged, jan. 18. A Návay gyilkossági pörnek utolsó aktusa folyt le ma délelőtt 10 órakor, ahol a halálra ítélt *Engi Lajos* terrorista, Návay Lajos gyilkosa előtt kihirdették a Kormányzó elutasító véghatározatát a megkegyelmezés ügyében. 9 óra után kísérte elő két szuronyos börtönőr a hirhedt „halálvonat” legvérengzőbb terroristáját, aki mosolyogva ment be a terembe bírái elé, bizonyára abba bizakodva, hogy kegyelmet kapott és Oroszországba viszik.

Wild Károly elnök felolvasta a szegedi törvényszék gyorsított tanácsának 1921. június 19-én kihirdetett ítéletét, amely szerint *Engi Lajos Sándort* a Návay testvérek meggyilkolásában bűnösnek mondja ki a bíróság és ezért öt kötél általi halálra ítélt. Az ítélet végrehajtása ellen az elítélt védője utján kegyelmi kérvényt terjesztett fel a Kormányzóhoz, akitől a döntés tegnap este érkezett meg. Eszerint a Kormányzó nem kíván a kegyelmezés jogával élni és így az ítélet végrehajtandó.

Engi a halálos ítéletet szemrebbenés nélkül hallgatta végig. Azután szuronyos örvök visszavezették cellájába, amely átalakult siralomházzá.

Az ítéletet a Csillagbörtön udvarán, holnap reggel fél 9 órakor hajtják végre.

A MOVE, az ébredők és a jóvátétel

Budapest, január 18. Bécsi lapjelentések nyomán hirt terjedt annak, hogy a jóvátételi bizottság az Ébredő Magyarok Egyesülete és a MOVE feloszlását kívánja a kormánytól. A hír valódiságára nézve *Gömbös Gyula* nemzetgyűlési képviselő a következőket mondta:

— Ezt a hírt már hosszabb idő óta rebesgetik és nagyon örülök annak, hogy épen a trianoni békeszerződésből kifolyólag kelt szárnyra ez a hiradás. Ez jelenti azt, hogy a MOVE igenis megtette a haza iránti kötelességét és csak ellenségeinknek fáj ennek a szervezetnek a fenntartása. Azonban korai az erre vonatkozó öröm, mert ezt a hírt nem tartom egyébnek, mint rebesgető óhajnak, amely soha megvalósulni nem fog.

Üzletátalakítás miatt Beszerzési áron árusít a „Hajdusági” férfi és fiu ruhaáruház **Piac-u. 67. sz. Frohner-ház. Győződjön meg.**

Gazdasági világkonferencia Genuában

Londonból jelentik: A Genuában megtartandó gazdasági értekezleten való részvételre minden európai nemzetet, számszerint 25-öt hívtak meg. A konferencián Lloyd George is megjelenik. Ugy tudják, hogy mintegy két hetet szándékozik Angliától távol tölteni. Az értekezleten előreláthatólag mintegy 1000-en fognak résztvenni, így a genuai értekezlet lesz minden valószínűség szerint a legnagyobb az eddigi ilyen értekezletek között. A Berliner Tagblatt római jelentése szerint Lloyd George a Tribuna főszerkesztője előtt úgy nyilatkozott, hogy a genuai konferencián először az általános békeproblémát vitatják meg és azután a gazdasági részletkérdéseket.

A genuai értekezletet Rómában is különösen nagy jelentőségűnek tartják a világ kereskedelem és gazdasági szempontokból. Nem csupán az olasz kormány, hanem a közgazdasági körök is lázasan dolgoznak az olasz külkereskedelmi adatok egybeállításán. Érdekes jelenség gyanánt megállapították, hogy a múlt évi júniustól októberig terjedő időszakban Olaszországnak Franciaországba való kivitele lényegesen meghaladta a Franciaországból való behozatalt.

Az olasz lapok kérdést intéztek az Egyesült Államok római követéhez Amerikának a genuai értekezleten való részvétele ügyében. A nagykövet kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya e kérdésben még nem döntött véglegesen, de ő maga valószínűnek tartja, hogy az értekezleten miként Cannesban is az Egyesült Államok kiküldöttei csupán mint a tárgyalásokat megfigyelő személyek lesznek jelen. Az értekezleten való megjelenés ügyében Oroszország sem küldött újabb értesítést.

Páris, január 18. Az „Exchange Telegraph” hírt kapott Rómából, hogy az Egyesült-Államok kormánya értesítette az olasz kormányt, hogy kész a genuai konferencián résztvenni, ha a programba nem veszik föl s eleve kimondják, hogy nem fogják tárgyalni azoknak az adósságoknak a dolgát, amelyekkel a szövetséges államok a háború óta Amerikának tartoznak.

Megbukott a román kormány

Bukarest, január 18. A Take Jonescu kormányt a kamarában lezavazták. A kormány ma reggel beadta lemondását a királynak.

Bukarest, január 18. A parlamentben tegnap volt a minap kinevezett új Take Jonescu kormány bemutatkozása. A néppárt bizalmatlansági szavazatot indítványozott, a paraszt képviselők szónoka szintén a kormány ellen irányuló külön véleményt terjesztett be.

A néppárt részéről indítványozott bizalmatlanságot, amelyet a néppárt nevében Goga Oktávián tett, 191 szóval 81 ellen megszavazták. Take Jonescu erre kijelentette, hogy a királynak beadja az egész kormány lemondását.

Két lehetőségéről beszélnek, amelyek a kormányválság megoldására vezethetnek. A király vagy megbizna Take Jonescut az ügyek továbbvitelével és a parlamentet feloszlatja vagy olyan új kormány megalakítását kísérli meg, amely a parlament mai összetételének megfelel.

Államfők találkozója

Bukarest, jan. 18. A bukaresti lapok azt a hírt hozzák, hogy Massaryk a cseh köztársaság elnöke és Pilszudsky a lengyel köztársaság elnöke legközelebb Bukarestbe érkeznek. Ugyanez időtájtban Venizeloszt is a román fővárosba várják.

A Ganz-gyári sztrájk

Budapest, jan. 18. A kizárt munkások ügye fordulást előtt van. A Ganzgyári szociáldemokraták hajlandók már együtt dolgozni a keresztény szociálistákkal. A Hofner és Schrentz és a budai Ganz gyárban a munkások teljes szolidaritást vállaltak.

Mentelmi ügyek

Budapest, január 18. A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága ma este Kutkofalvy Miklós elnöke alatt ülést tartott, amelyen Rubinek István előadásában tárgyalta a királylátogatás idejekor és alkalmával letartóztatott Friedrich István, Giesswein Sándor, Zakány Gyula és Weisz Zoltán nemzetgyűlési képviselők mentelmi jogát. A megjelent képviselők előadásából a bizottság a mentelmi jog nyilvánvaló megsértését látja fennforogni. A tényállás pontos megállapítása céljából elhatározta a bizottság Tomesányi Vilmos Pál igazságügyminiszter, Ráday Gedeon volt belügyminiszter, Andrejka Károly főkapitányhelvettes és Nádassy Imre országos főkapitány kihallgatását.

A bizottság ugyancsak Rubinek István előadásában letárgyalta Beniczky Ödön mentelmi ügyét és az Az Újság című lapban Dömötör Mihály, Meskó Zoltán és Kovács J. István képviselők és a szerb dinárokkal kapcsolatban tett nyilatkozata alapján megindított sajtóperben a mentelmi jog felfüggesztését fogja javasolni a Háznak. Tomory Jenő mentelmi jogának felfüggesztését javasolja a bizottság. Tomory ellen Széchy László, Szatmár-elmegye főispánja rágalmozás miatt indított eljárást.

Nyugatmagyarország

Bécs, január 18. MTI magánjelentés: A Korrespondenz Herzognak parlamenti körökben szerzett értesülése szerint az osztrák kormány a Magyarországgal való tárgyalások előtt azt kérte a magyar kormánytól, hogy a népszavazási területen biztosítsa a német lakosság nemzeti jellegét. A magyar kormány kijelentette, hogy a nemzetiségek egyenjogúsításának törvényét nem csak Nyugatmagyarországon, hanem minden németlakta magyar területen is a legteljesebb őszinteséggel keresztül fogja vinni.

Bécs, jan. 18. Több nagynémet képviselő a nyugatmagyarországi közhivatalnokok kinevezése ügyében a kormányhoz kérdést intézett, amelyre a belügyminiszter a következő írásbeli választ adta:

A kormány eddig nyugatmagyarországi törzshivatalnokoknak Nyugatmagyarországon szolgálatba való átvételét csak esetről-esetre a nyugatmagyarországi közigazgatás érdekeinek teljes megóvása mellett tervezi. A kormány ezeknél a kinevezéseknél a következő feltételekhez ragaszkodik:

A német nyelv tudása szóban és írásban; valamely nyugatmagyarországi községbe való illetőség; annak megállapítása, hogy az illetőnek hivatalban maradását a hivatali terület lakosságának többsége tényleg kívánja-e és hogy az illető az utóbbi időben nem követett-e el olyan cselekményt, amely az osztrák állam érdekeit veszélyezteti.

Összeomlott egy ház a hőtömeg alatt

A legutóbbi nagy havazás erős próbára teszi az amugy is erősen megrongálódott és tatarozásra szoruló házakat. Tegnap megtörtént rövid időközben már a második házösszeomlás.

Előbb a Nyil-utcán omlott össze egy ház, most pedig a Vénkert, Domokos Lajos-utca 10. szám, ahol jelentették a rendőrségnek, hogy a nagy hőtömeg alatt a ház tetőzete leszakadt, a falak megrepedeztek, több helyen félméteres nyílások is tátonganak rajta s tartani lehet attól, hogy az egész ház összeomlik. A rendőrség jelentésére az előjáróság a mérnöki hivattalal egyetértőleg helyszíni szemlét tartott s miután megállapítást nyert, hogy a lakás életveszélyes és lakhatatlan, ezért elrendelték a házbeliek kilakoltatását.

A házban két lakott rész volt s most e részek lakóinak elhelyezéséről kell gondoskodni, ami pedig a mostani lakásvizonyokat tekintve, nem lesz könnyű feladat.

— A pécsi egyetem. Pénteken ankétot tartanak a pozsonyi egyetem áthelyezéséről. A miniszterelnök megígérte, hogy szeptemberig az egyetem pécsi elhelyezése megtörténik.

Száz százalékos drágasági segély a közalkalmazottaknak

A közszolgálati alkalmazottak drágasági póttelvényeinek rendezése érdekében a pénzügyminiszteriumban már hosszabb idő óta folyó az előmunkálatok s azok már meglehetősen előrehaladt stádiumban vannak.

Az illetékes ügyosztályok jelenleg a különböző üzemeknél alkalmazott tisztviselők járandóságainak összeállításával foglalkoznak. Mivel azonban az előmunkálatok sok időt vesznek igénybe s az anyag oly nagy terjedelmű, hogy gyors elkészítésére nincs remény, a kormány a fennálló viszonyokra való tekintettel február elsejétől június hó végéig átmenetileg a Hege-düs-féle felemelt havi drágasági segélyt legalább 100 százalékra emeli fel.

A hótakarítás és a köztisztasági hivatal

Ismeretes, hogy a legutóbbi nagy országos havazás nálunk érte el tetőpontját, amennyiben a meteorológiai intézet jelentése szerint Debrecenben volt a legnagyobb havazás. Közel félméter magas hőtömeg borítja az utcákat.

Azonban a hó eltakarítása igen lassu lépésben halad előre, jóformán minden utcán hatalmas hóhegyek tornyosulnak a legforgalmasabb helyeken is. A városépítési bizottság tegnapi ülésén Zelinger Ede bizottsági tag fel is vetette ezt a kérdést s aziránt érdeklődött, hogy miért nem hordja el a köztisztasági vállalat a városban felgyülemlt havat, miért nem fordít nagyobb gondot az utcák tisztántartására?

A bizottság javasolja a városi tanácsnak, hogy a köztisztasági vállalat fölé rendeljenek ki ellenőrző személyt.

A bizottság ülésén felmerült az a kérdés is, hogy a Helyi Vasut, bár a várossal kötött szerződése értelmében köteles lenne a villamos sínek mentén lehullott havat összegyűjteni és elhordatni, annak ellenére még sem tesz eleget kötelezettségének. A bizottság előterjesztést tesz a tanácsnak, hogy az a Helyi Vasutat eme szerződésbeli kötelezettségének teljesítésére szólítsa fel.

Vivóakadémia

Debrecen mindig hálás talaj volt a vivó-sport számára, s mindenha elsőrendű erőket szállított ugy az országos, mint a világversenyekre. Ennek fiaink rátermetségén kívül egyik főoka abban keresendő, hogy elsőrangú mesterekkel rendelkezünk. Sajnos, a háború ettől is megfosztott bennünket és azóta a vivómesterkérdés megoldatlan volt.

Meg is érezte ezt a vivósportunk erősen, mert bármilyen lelkesen dolgozott is egy kis csoport, a szakszerű, hivatott vezetőt mégis erősen nélkülöztünk. Ez a nagy kérdőjel tűnt most el Debrecen vivósportja felől, amikor Ferenczy Pál vivómester személyében egy olyan képességű szakembert sikerült megnyerni, amilyennel legfeljebb a fővárosi legelsőrangú termek dicsekedhetnek. A bécsújhegyi katonai vivómesterképző akadémiának volt a mestere, annak az intézetnek, ahonnan Magyarország és ezzel a világ legjobb vivói kerültek ki.

Debrecen város közönségének szombaton, folyó hó 21-én egy nagyszabású vivóakadémiai keretében fog bemutatkozni, ahol a legjobb debreceni vivókkal mérkőzik meg. Ismert vivóink közül résztvesznek: Beczner József, dr. Vértés Béla, Majerszky Béla és Jenő, Fuxhoffer Gyula, Berzöffy Lóránd, Porubszky Andor és mások.

Nyiregyházáról átjönnek: Ujfalussy Gábor huszárezredes, Vincze Andor tüzéroronagy és dr. Klekner igazgató főorvos.

Minden feltétel megvan tehát hozzá, hogy elsőrendű sportélvezetben legyen részünk. A belépőjegyek ára 30 és 20 koronában van megállapítva, hogy ezáltal is mindenki részére hozzáférhetővé tétessék a legnemesebb sport élvezete.

NAPI HIREK

A jogrend nevében

kivánják a kormánnyal tárgyaló szociáldemokrata vezeték az internálási táborok azonnali feloszlását és az internáltak szabadon bocsátását.

Félreértések kikerülése végett í-métellen megmondjuk nyíltan és kerülgetés nélkül, hogy szívünkben örülünk, ha sikerülni fog megnyerni a munkásság nélkülözhetetlen közreműködését a nemzet újjáépítő munkában, mellyel szemben idáig a munkásság csaknem egész tömegében passzív viselkedett, sőt mondhatni, időnkint a részvétlen, sőt rosszindulatú kritikus szemüvegén át szemlélte az eseményeket. Igenis, a munkásság erejét nem nélkülözhetjük abban az emberfeletti, magas szintű munkában, mely csak akkor lehet eredményes, ha abból mindnyájan kivesszük a részünket, ki-ki legjobb tehetsége szerint.

Ebből a felfogásunkból folyik az az álláspontunk, hogy a munkásságnak minden méltányos kívánságát a lehetőség határáig teljesíteni kell s a bensőséges közzeledés útjából minden akadályt el kell hárítani. Ezért fogadtuk örömmel annak a hírét, hogy e célból a kormány és a munkásság képviselői között nagyfontosságú megbeszélések indultak meg.

Ezek folyamán a munkások kifejezésre juttatták, hogy azt a tempót, amelyet a szabadonbocsátás terén követ a kormány, s melynek következtében naponta 15-20 ember hagyja el az internálási tábort, lassúnak találják. Azt kívánják, hogy a kormány az e tárgyban kiadott rendeletét azonnal és egészben hajtsa végre s az internáltakat, kivétel nélkül mindet, felülvizsgálat nélkül azonnal bocsássa szabadon. Mint mondják, a kormányhoz való közzeledés részükről csak az esetben lehetséges, ha a kormány bebizonyítja, hogy rendeleteit a közzeledés végre is hajtja.

Nem térünk ki ezúttal annak a fejtegetésére, hogy az internáltaknak vizsgálat és válogatás nélküli tömeges és egyszerre való szabadonbocsátása a közrend szempontjából kívánatos-e. Csupán egy megjegyzésre szorítkozunk.

Igazat kell adnunk a szociáldemokrata vezetéknek abban, hogy jogrendről csak akkor beszélhetünk, ha a kormány érvényét is szerez rendeleteinek. Azonban eszünkbe jut, hogy van olyan rendelet, amelynek a kibocsátását annak idején az egész keresztény magyar közvélemény sürgette s megjelenését örömmel üdvözölte, de amelynek végrehajtását az arra hivatott közegek — miért, miért nem? — még csak meg sem kezdték. Idestova egy esztendője jelent meg a kormány rendelete a galíciai zsidók kitűzítése tárgyában.

Követeljük a jogrend nevében, szerezzen érvényt a kormány ennek az üdvös rendeletnek is, s reméljük, hogy e követelésünket a nemzetépítő munkában őszintén részvenni kívánó és a jogrend teljes helyreállítását követelő munkásság is a magáévá teszi.

oo

Dr. Ifjfalvy Viléz Géza a pénzügytan professzora. Budapestről jelentik: A Kormányzó Dr. Ifjfalvy Viléz Gézát a debreceni Tisza István-egyetemen a közgazdaságtan és statisztika nyilvános rendes tanárát ugyanezen az egyetemen a közgazdaságtani és pénzügytani tanszékre nyilvános rendes tanárrá kinevezte.

Kibővítik a városházát. A városházai építési bizottság tegnap délelőtt Csóka Sámuel polgármester-helyettes főjegyző elnöklésével zárt ülést tartott, amelyen a városház kibővítésével s az elhelyezendő hivatalok jegyzékének pontos megállapításával foglalkoztak. Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy a zárt üléseket már egészen rendszeressé teszik a városházán. Vajon micsoda titkolni valójuk van az uraknak, hogy a nyilvánosság ellenőrzését lépten-nyomon kizárják?

Hentesiparosok gyűlése. Tisztelettel felhívom az összes hentesiparosokat, hogy saját érdekükben csütörtök d. u. 5 órákor az ipartestület helyiségében tartandó ülésre megjelenni sziveskedjenek. Targy: Forgalmi adó fizetési módzatának ismertetése. Sücs Béla szakosztályi elnök.

Casino bál. A debreceni Casino e hét szombatján, 21-én tartja meg saját termeiben fényesnek ígérkező, nagyszabású estélyét. A rendőrség ezúton kéri a Casino tagjait, hogy személyre szóló jegyeiket e hó 20-ig sziveskedjenek kiváltani. Azon Casino-tagokat, akik elnézés folytán meghívót nem kaptak volna, kéri a vezetőség, hogy tekintsék meghívottaknak magukat. Az estély alkalmával történő felülvizsgálatok a „láthatatlan vendég” debreceni akciója javára fordíthatnak.

Riedl Frigyes öröke. Riedl Frigyesnek, a budapesti tudományegyetem egykori irodalomtörténet professzorának tanszékére a kultuszminiszter nyilvános pályázatot ír ki. Pályázni fognak Császár Elemér, Horyáth János, Kéky Lajos, Vojnovics Géza, Dézsy Lajos, Ferenczy Zoltán, Pintér Jenő, Szinyei Ferenc, úgy hogy minden kilitás meg van arra, hogy Riedl Frigyes elárult katedrája méltó utódot nyerjen.

N A P I R E N D

Csütörtök 1922 január 19

Prot.: Sára Kath.: Kanut kir.

A Nap két 7 ó. 43. Nyug 4 ó. 38.

A közművelődési könyvtár: Nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 4-7-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10-1-ig, d. u. 4-7-ig.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel A) bérletben: Molière-előadás. I. „A képzelt beteg”, vigjáték 3 felvonásban. II. „A kényeskedők”, vigjáték 1 felvonásban.

Urania mozgó. Előadások 5 és 8 órákor.

Apollo mozgó. Előadások kezdete 5, 7, 9 ó.

Gyűlések: A hentesiparosok értekezlete délután 5 órákor az Ipartestület helyiségében a forgalmi adó tárgyában.

A debreceni mezőgazdasági kamara igazgatói állása. Budapestről jelentik: A földmivvelésügyi miniszter Győr, Kaposvár, Kecskemét, Debrecen és Miskolc székhellyel létesítendő mezőgazdasági kamarák igazgatói állásaira pályázatot hirdet. Ez állásra csak főiskolai végzettséggel és megfelelő közgazdasági ismeretekkel bíró egyén alkalmazható, akinek szolgálati feltételeit, illetményeit a kamara alapítja meg. A pályázati kérvények a pályázók képzettségét és közgazdasági ismereteit igazoló okmányokkal felszerelve e hó 31-ig nyújtandók be a földmivvelésügyi miniszterhez.

New-York rejtelmel II. szombaton és vasárnap az Uranusban.

A német szociálisták

Berlin jan. 18. „Die Freiheit” közli a németországi független szocialista-párt központi vezetőségének felhívását a párthoz, amelyben a párttagokat felhívja arra, hogy a lipsei manifesztumban felsorolt követeléseket valósítsák meg és ezeknek érvényesülésére tömegtüntetéseket rendezzenek. A felhívás követeli a proletár egységes front megalkotását és valamennyi barátságos parlamentáris szervezettel való megegyezést. (MTL.)

MI LESZ febr. 12-én

Négyszázezer koronás sikkasztás. Lapunk tegnapi számában ilyen cím alatt megjelent közleménnyel kapcsolatban a debreceni Hungária-hengermalom Részvénytársaság annak közlésére kér fel bennünket, hogy a társaság Buray Zoltán bankbizományossal, akit a rendőrség sikkasztás bűntette miatt előzetes letartóztatásba helyezett, semminemű üzleti összeköttetésben nem állott, neki előleget termények szállítására nem adott. Buray Zoltánt különben tegnap átkísérték a kir. ügyészségre. További fogvatartása felett Preinészberger Jenő vizsgálóbíró fog dönteni. Buray Zoltán dr. Gáldy János ügyvédet bízta meg védelmével. Buray üzleti könyveivel igyekszik igazolni, hogy őt rosszhiszeműség nem vezette s tisztán a gonaarák hirtelen emelkedése okozta, miszerint nem tudott eleget tenni szállítási kötelezettségének, annak ellenére, hogy a nagyszűzű előlegeket felvette.

Eljegyzések. Kerekes István—Komédi Margittal, Varga Imre—Szabó Erzsébettel, Kis Péter—Dobó Zsuzsánnával, Kozma János—Némethi Rozáliával, Varjas Bálint—Gebei Mariával, Koczán János—Mónus Zsuzsánnával, Mezei István—Bódi Eszterrel, Varga Gábor—Nagy Erzsébettel, Meter Albert—Szabó Annával, dr. Kovács Jenő—Komlóssy Margittal, Megyesán József—Körmendi Ilonával, Radulovic Radiszár—Herpály Eszterrel.

A Debreceni Székely Társaság január hó 22-én, vasárnap d. e. 11 órákor tartja harmadik propaganda előadását az Iparoskör dísztermében, melynek műsora a következő: 1. Karének. Előadja az Iparos Dalegyöt ének-kara. 2. „Románia földbirtokpolitikája” címen előadást tart dr. K. Nagy Zoltán, a Székely Társaság jegyzője. 3. Szaval Lakner Lili. 4. Vonósnégyes. A terem fűtve lesz. Belépődíj nincs, azonban adományokat a menekült gyermekek és a társaság propaganda alapja javára köszönettel fogad az elnökség.

Házasságkötések. Szabó Péter magán-tisztviselő—Methez Mariskával, Kukucska István hentes—Török Erzsébettel.

Öngyilkosságok a vidéken. Az utóbbi időben egyre több és több öngyilkosságot jelentenek a vidékről a debreceni kir. ügyészségnek. Legutóbb Balmazújvároson és Hajduböszörményben követte el két öngyilkosságot. Balmazújvároson Szeles Sándor 47 éves gépész-kovács egyik andrásházi tanyán a padláson felakasztotta magát. Mire tettét észrevették és a halálra szántat levágták, már halott volt. Tettének oka ismeretlen.

Hajduböszörményben Bodnár Miklós 48 éves gazdálkodó akasztotta fel magát öngyilkossági szándékból az istálló mestergerendájára. Késő este már csak a kihült hullájára találtak rá. Az öngyilkosságot életuntagságból követte el. Az ügyészség a temetési engedélyt mindkét esetben megadta.

Farkasok támadása egy rendőr ellen. Tipikusan téli eset történt tegnap este a közeli Nyiregyházán. Hajnali három órákor a Széchenyi-uti vasuti átjárónál szolgálatot teljesítő rendőr arra lett figyelmes, hogy egy kutyafalka két jól megtermelt farkast üldöz nagy csaholás és vonítás közepette. A két farkas a kutyafalkát megszalasztotta, azután a rendőrré vetették magukat, aki azonban nem vesztette el lélekjelenlétét s revolverrel a farkasokra lőtt, mire azok elmenekültek. Valószínű, hogy a nagy havazás és hideg idő miatt merészkedtek be a farkasok a városba a közeli erdőségből.

NAPSUGÁR vagyonmentő árverésre mindennemű használati-, bérrendezési-, fényüzési- és műtárgy, régiség beadható e hó 21-ig Piac u. 10. l. alatt délelőtt 2 óráig. Telefon 10—10. Árverés január 25—26. délután 3 órákor.

Halálozások. Kozák Miklós cipőfűző-rész készítő g. kath. 52 éves, Kis Istvánné Vári Zsuzsanna ref. 40 éves, Siska András ág. ev. 2 hónapos, özv. Mezei Bálintné Kun Julianna ref. 80 éves, Igmándi Józsefné Szilágyi Emma ref. 65 éves, Guthán József kályhamester r. kath. 72 éves, Kunpán László nap-számos r. kath. 73 éves, Fazekas József ref. 46 éves, Haga Sándor ref. 4 éves, Simon József ref. 15 napos.

SPORT

OO

"Kiss István" birkozó verseny. A debreceni birkozóverseny szerencsétlenül járt birkozója javára a MBOSz elhatározta egy országos verseny rendezését, melyre a szövetség saját költségén küldi ki birkozóit. A versenyrendezés határidejét február 3-ában állapították meg, melyre a szakosztály hétfői határozata szerint dr. Varga, Radványi, Zólyomi, Fehér, Magyar, Szalay, Schmeisz, Skerlecz, Gerbisch és Szelky hírneves birkozók jönnek Debrecenbe dr. Renner főtitkár vezetésével.

A DTE negyedik tea délutánja. Szinte lázba hozta Debrecen szórakozni vágyó fiatalosságát a DTE mult vasárnapi tea délutánja, mely után a negyedik szinte elmaradhatatlan. A délután most már rövid, de néhány nagyszerű kabaré számmal is tarkítva lesz. Kezdetre pontosan 4 órakor.

A DTE zenekara. Ma este szervezi meg a DTE zenekarát, amely előreláthatólag elsőrangú lesz. A DTE vigalmi bizottsága ma este fél 9 órakor ülést tart a Royal-kávéházban lévő clubhelyiségében.

A DTE ma téli tréninget tart Péterfia-utcai tornacsarnokában.

FTC—Ass. Calcio Venezia 8:1. A magyar csapat utolsó mérkőzése Velencében volt, hol fölényes könnyűséggel győzte le ellenfelét. Pataki 4, Schwarz 3 és Tóth 1 gólt lőttek. Az FTC jelenlegi turáján 6 mérkőzés közül 5 nyert és 1 veszített szerepel, míg a gólarány 30:7 az FTC javára.

A MOVE országos vívóversenye. A MOVE budapesti országos vívóversenyére, amely január 22-én vasárnap és 29-én, a rákövetkező vasárnap délután lesz, legjobb hazai vívóink készülnek. A verseny tör és kardvívó verseny lesz. A nevezési zárlatot január 19-én délután 5 óráig meghosszabbították. A versenyre a szép éremdíjazáson kívül József királyi herceg, a honvédelmi miniszter, gróf Károlyi Imre és a MOVE elnöksége ajánlottak fel tiszteletdíjakat.

A központi sajtóállalat (Bpest, V. Honvéd-u. 10.) részvényeinek a szétszórása most folyik. Vidékiek legkönnyebben úgy juthatnak részvényeikhez, ha beküldik a kezeik közt levő elismervényt s kezelési és ajánlási költség címén 20 részvényig 10 koronát, 100 részvényig 30 koronát.

A tőzsde

Magyar korona: 67 1/2.

A 70-es koronajegyzés élénkítőleg hatott a piacra. Nyitáskor a piacokon nagy a forgalom, az irányzat szilárd. Vevők vannak tulsulyban. Az árfolyamok emelkedtek. Kissé túlságosan nagy áremelkedések a piac felvevőképességébe ütköztek, így főleg a tőzsdényitást után az üzlet csendesebb. Az árfolyamok visszaestek. Zárlatkor az árfolyamok még mindig jelentősen magasabbak az elmúlt hetek árfolyamainál. A kuliszban élénk forgalom fejlődött ki, a hangulat bizakodó. Erdek lődés volt Allamvasut és Déli vasut iránt, amelyek jelentékeny árnyereségre tettek szert. Sok vevő jelentkezett Rimában, Salgóban, Magyar Hitelben, az árfolyamok a tőzsdéid vége felé csökkent. Az arbitrage nagy tételeket vásárolt. A bankpiac szilárd alapirányzat mellett a többi piacnál csendesebb. A visszahatás itt is be következett. A Kere kedelmi Hitel mindvégig emelkedett árfolyamon eserült gazdát. A malompiac élénken nyitott a tőzsdéid végén összes árfolyama a nyitási nívó alá került. A szénpiac Beocsini, Nagybányai, Kohó emelkedtek a nyitási árfolyamok fölé, a többi értékek lemorzsolódtak. A vaspiece nyugodt. Schuller kivételével nyitási nívó alá kerültek. A vegyes és fapiac igen szilárd. Élénk nyitás után megéreztó a visszahatást. A piacok elcsendesedtek, az összes értékek kezdő kurzusuk alá süllyedtek. Chinoin, Spódium Izzó, Gummi, Klórid, Olaj és Telefonban élénk üzlet volt. — A fapiacon Orsz. fa, Lichtig, Nasicé és Szlavoniában volt üzlet.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1940, Osztrák hitel 1000, Angol-Magyar 750, Leszámitoló bank 755, Magyar—Olasz 300, Jelz hitelbank 323, Hazai bank 630, Salgó 5800, Rimamurányi 2490, Közuti 1010, Déli vasut 1430, Al-

lamvasut 4700, Keresk. bank 690, Általános takarékp. 980, Pesti hazai 24800, Borsod-miskolci 3550, Concordia 2340, Budapesti gőz. 4975, Gizella 2650, Hungária 2660, Viktória 8200, Beocsini 5950, Kohó 5150, Általános kőszén 11475, Urkányi 6400, Adria 6250, Atlantic 2550, Levante 6100, Trust 1950, Gans Danubius 35800, Ganz villamos 6650, Lipták 557, Magy. ac 1 2800, Schlick 1120, Wörner 650, Brassói 4125, Izzó 5875, Spódium 2510, Hazai faterm. 2175, Klórid 3475, Erdő 900, Nasicé 19200, Neuschl Licht. 700, Orsz. fa 1110, Telefon 4400.

Valuták.

A valutapiac a tőzsdéid folyamán bekövetkezett visszaesés érezhetővé vált, ahol nyitáskor az árfolyamok magasan a paritás fölé emelkedtek. Erős kezek nagy tételeket dobtak a piacra úgy, hogy az árfolyamok jelentősen visszaestek. A dollár 848 ról 760 ra hanyatlott, a tőzsdéid végén 790 el jegyezték. Egyéb-ként az összes valuták mind a nyitási nívó alá kerültek, csak egyesek voltak, amelyek a tőzsdéid végén kissé magukhoz tértek. Ugyanez a helyzet a devizapiacra is. Napoleon 2900—2930, Angol tont 3050—3150, Dollár 750—770, Francia frank 6000—6100, Márka 395—405, Lira 3225—3275, Osztrák kor. 10'00—11— Rubel 6300—6400, Lei 560—580, Szokol 1330 350 Svájci frank 12500—12600, Korona dinár 1030—1050, Lengyel marka 24'00—25.00.

Pipere szappanok valamint Parfümök minden illatban, Fertőtlenítő szerek stb. a legolcsóbban szerezhetők be a Korszó Droguerióban Piac-utca 42. TELEFON 14 30

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

A legcélyszerűbb
alkalmi ajándékokat
AZ
APOLLO
divatáruházban

voheti meg
a Vármegeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Das választék férfi és női ruhaszövetekből, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női felsőruházatok a legszebb kivitelben. Háziltek, vasznak és zefírek nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

SZÍNHÁZ.

OO

HETI MŰSOR

Csütörtök: Képzelt beteg—Kényeskedők.

A) bérlet.

Péntek: Mánás Miska. B) bérlet.

Szombat: Diakélet. C) bérletben.

Vasárnap d. u.: Kis kádét. Este: Tolvaj.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Csütörtökön A) bérletben A képzelt beteg és A kényeskedők megy.

A II. félévi bérletfizetések megkezdődtek. Az igazgatóság felkéri a t. bérletközönséget, hogy a jegyek pontos kezelhetése végett a befizetéseket idejében eszközölni sziveskedjenek.

New-York rejtelméi II. részét január 21. és 22-én mutatja be az Uranus. A második rész még gazdagabb az izgalmas és meglepő fordulatokban, mint az I. rész. A filmet azok is megértik és élvezhetik, akik az első részt nem látták.

New-York rejtelméi II. szombaton és vasárnap az Uranusban.

Fern Andra és Francesca Bertini ma utoljára lépnek fel a nagyszerű Sphinx és a csodaszép Isabeau-filmén az Urániában. Előadás 5 és 8 órakor. Utalvány érvényes.

A Sátán fia! óta nem volt olyan mesés film Debreczenben, mint a három részes Fejnéküli lovas. Nagyszerű kalandtörténet, a pompás Vitagraph-gyár képeivel. Főszereplő Amerika első filmszínésze, Harry Piel. Bemu-

tató pénteken az Urániában. Előadások 5, 7, 9-kor. Kedvezményes jegyek érvényesek.

Páris gyermeke II. részét ma mutatja be utoljára az Apolló. Jegyelővétel.

Ballet matinée vasárnap 11 órakor délelőtt a Csokonai színházban. Ch. Perce Carolá ballet növendékei elsőrangú műsorral lépnek a közönség elé. Jegyek válthatók az Urániában Perce Carolá lakásán.

Törvénykezés

A demecseri fosztogatók a honvédtörvénytől. A demecseri fosztogatók sokat hanyagoltak bünperében tegnap ismét újabb akadály állott elő. Ugyanis az egyik vádlott, Varga Béni lekészt a vonatról s így nem jelenhetett meg a főtárgyaláson. Társai bizonyították Varga jóhiszemű eljárását, mert látták, mikor Varga kétségbeesetten futott az induló vonat után, de már nem tudta elérni. Így a fosztogatók bünpere ismét egy napi halasztást szenvedett. A tárgyalást ma délelőtt 9 órakor folytatják, amikor is a perbeszédre, esetleg már itélhetőzatalra is sor kerül.

APRÓ HIRDETÉSEK.

82 éves
özvegy munkaképtelen nő
kéri a jószívű közönség
támogatását. Cim Bakó
Mihályné Méliusz-tér
13. szám.

Takarítónőt
felveszek reggeli órákra.
Cim a kiadóba.

Két
szoba butorozva kiadó.
Márton ügyvéd, Piacz 44.
Telefon 151.

DEBRECZENI KALAPGYÁR
Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

Kis ház

jókarban, 950
□ öl telekkel
konyhakertnek
kiválóan alkalmas fekete agyagföld **eladó.**
Nemes-utca 7. szám (Tócs kert).
Értekezhetni Hajdúföld szerkesztőségében
délután 6 órakor.

Sertésjelentés. Zárt vásári maradvány 96, érkezett 106.
Szabad vásári maradvány 1290 sertés érkezett 234 sertés, eladatott 120.
Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 67—80, könnyű 60—72.

Sertéstermékek. Sertésbűs 100—120, zsirszalonna 110, olvasztott zsír 150—60, háj 130—40, füstölt, sózott paprikás szalonna 140, tepertő 100, füstölt kolbász 100.

Huspiacz. Marhabús I. 90—100, II. r. 50—62, III. 30—52, gulyásnak 30—40, borjú I. 100—20, eleje 68, hátulja 88, pörköltnek 40, birka 68.

Dollárt és más idegen
penzi, aranyat
ezüstöt legolcsóbban
vess

Simon György DEBRECZEN
Kossuth-u. 11.

Nyugdíjasoknak

falusi életre vágyóknak ritka alkalom, négy szobás új ház, tiz lóra istállóval, husz sertésre állal, nagy kerttel jutányos áron **eladó azonnali beköltözésre!**

Dezső László irodája
Szent Anna-utca 6.

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy
utca 17.